

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
ผู้เขียน	นางสาวพิมพ์เดือน ญาณวรพงศ์
ปริญญา	สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ไชยประสิทธิ์

บทคัดย่อ

ปัญหาสุขภาพช่องปาก เป็นหนึ่งในปัญหาสาธารณสุขที่มีความสำคัญ การมีสุขภาพช่องปากที่ดีจะทำให้ร่างกายเจริญเติบโตตามพัฒนาการของร่างกาย การเกิดปัญหาโรคในช่องปากในกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้น สามารถก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ดังนั้นการศึกษาเชิงพรรณนาคั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากและปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนลองวิทยาทั้งหมด จำนวน 124 คน ทำการสุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิด คือ แบบสอบถามซึ่งพัฒนา โดยผู้ศึกษาประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลสุขภาพช่องปากซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลจากประสบการณ์การเข้ารับบริการทางทันตกรรม และการรับบริการส่งเสริมป้องกันโรค การรักษาความสะอาดช่องปาก บทบาทของช่องปากกับการเข้าสังคม โดยแบบสอบถามนี้จะใช้เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วย แบบสอบถามดังกล่าวได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.77 ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87แบบฟอร์มการตรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก (oral health survey form) ในเด็กอายุ 12 ปีและ 15 ปี ของกองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (กองทันตสาธารณสุข, 2551) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากของตนเองแต่ยังไม่ถูกต้อง ครบถ้วน การรับรู้ส่วนมากเป็นการรับรู้จากประสบการณ์การได้รับบริการทันตกรรมและบริการส่งเสริมป้องกันจากทันตบุคลากร นักเรียนบางส่วนไม่ทราบว่าตนเองมีปัญหาสุขภาพช่องปากหากไม่มีอาการแสดง เช่น ปวดฟัน เลือดออก เป็นต้น ส่วนการรับรู้และประเมินสภาวะสุขภาพช่องปากด้วยตนเองมักเป็นการรับรู้จากบทบาทของช่องปากกับการเข้าสังคม ในเรื่องรูปลักษณ์ของฟันที่ไม่สวยงาม ฟันเหยิน ซ้อนเก และปัญหากลิ่นปาก จะเห็นว่าแรงจูงใจที่ทำให้เด็กหันมาสนใจสุขภาพช่องปากของตนเองคือความต้องการจัดฟันเพื่อความสวยงาม สัดส่วนการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากอยู่ในนักเรียนเพศหญิงและนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนมากกว่า 3.50 ซึ่งมากกว่ากลุ่มนักเรียนเพศชายและนักเรียนที่มีผลการเรียนน้อยกว่า

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นควรได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งได้รับโปรแกรมทันตสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งเรื่องโรคทางทันตกรรม ลักษณะของโรค สาเหตุของโรค ผลเสียของโรคซึ่งควรเน้นปัญหาที่มีผลต่อการเข้าสังคมของนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพช่องปากของตนเอง ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถตรวจพบความผิดปกติได้รวดเร็วทันการ โดยไม่ต้องรอให้มีอาการ ความรู้ในการป้องกันไม่ให้เกิดโรคทั้งในเรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกวิธี การเลือกบริโภคอาหาร ขนมน และเครื่องดื่ม โดยอาจให้สุขศึกษาเป็นรายกลุ่มหรือการให้เฉพาะราย เช่น ในกลุ่มนักเรียนเพศชายอาจเน้นไปที่ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพช่องปากของตนเอง ในกลุ่มนักเรียนหญิงอาจเน้นไปที่การดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกวิธี เช่น การแปรงฟันอย่างถูกวิธี การเลือกบริโภคอาหาร ขนมน และเครื่องดื่ม และควรตระหนักถึงสื่อสุขภาพที่จะให้แก่ นักเรียน โดยคำนึงถึงวิธีการสื่อสาร ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และเหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Perception of Oral Health Information Among Secondary School Students, Long District, Phrae Province
Author	Miss Pimduan Yanworapong
Degree	Master of Public Health
Advisor	Asst. Prof. Dr. Sasitorn Chaipasit

ABSTRACT

Oral health problem is a major public health problem. Good oral health is a key factor for physical growth in relevant to physical development. Oral problem health among adolescence, especially early adolescence, may cause consequent several problems.

Hence, this descriptive research is aimed to examine perception of oral health information and factors influencing perception of oral health information among secondary school students. The sample group is selected from 124 grade 8 (Mattayom 2) students of Long Wittaya School. The sample group is derived from specific purpose sampling. The three types of tool used for compiling data consist of questionnaire developed by researcher. The questionnaire comprises of general information and perception of oral health information. The oral health information includes experiences gained from dental services and disease prevention services, oral care, and roles of oral care with sociability.

Meanwhile, this questionnaire is used as interview guide for in-depth interview, its contents are validated by 3 experts, which took Content Validity Index = 0.77. Reliability is tested by implementing Cronbach's coefficient alpha, which reliability = 0.87. The oral health survey form among 12-year and 15-year was conducted by the Dental Health Division, Bureau of Dental Health, Ministry of Public Health (Dental Health Division, 2008). The descriptive statistic is implemented for data analysis.

The findings indicate that perception of oral health information among secondary students has been incomplete and incorrect. Most of their perceptions are derived from experiences of dental services and disease prevention services by dental personnel. Some of them have not acknowledged that they have oral health problems if symptoms do not present, for example, toothache and bleeding. In addition, perception and assessment of oral health is perceived from roles of oral with sociability about bad teeth appearance, maxillary excess, crowding teeth and bad breath. It is proven that students are interesting in oral care because of orthodontic treatment for fashion. A proportion of perception of oral health among female students and students with grade 3.50 or higher is higher than male students and students with grade lower than 3.50.

Additionally, it is found that secondary students should receive oral check consistently as well as integrated oral hygiene including dentistry disease, disease characteristics, disease causes, and disease disadvantage. It is advised to focus on problems affecting to sociability of students. Knowledge of doing oral health care by itself will enable students to find abnormality in time without waiting until symptoms are visibly seen. Preventive knowledge about appropriate oral health care, food, snacks and beverage selection may be provided in group or specific person. For male students, it is advised to focus on checking oral health knowledge by itself. For female students, focus on correct teeth brushing, food, snacks and beverage selection. It is suggested to aware of selected health education media by considering communication methods to be apprehensive and appropriate for students.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved